COMUNICAREA INTERINSTITUȚIONALĂ ȘI COLABORAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR: PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII

INTERINSTITUTIONAL COMMUNICATION AND COLLABORATION IN PRE-UNIVERSITY EDUCATION: CHALLENGES AND SOLUTIONS

CZU: 373.5.091.3 **https://doi.org/10.59295/spd2024s.79**

Silvia MACHIDON,
ORCID: 0000-0002-3780-1122
e-mail: macsilvusca@gmail.com
Universitatea de Stat din Moldova

Summary. *Communication between various pre-university educational institutions and other organizations is very important in ensuring quality education. Today, this process faces major challenges and barriers, such as the lack of communication infrastructure and adequate resources. In this article, we will analyze the impact of these issues on the activities of school community members and the quality of education. We will propose practical solutions to ensure effective interinstitutional communication through the implementation of modern technologies and the creation of transparent communication channels.*

Keywords: *Communication channels, collaboration, communication, effective communication, inter-institutional communication*

Cuvinte-cheie: *Canale de comunicare, colaborare, comunicare, comunicare eficientă, comunicare interinstituțională.*

INTRODUCERE

În contextul actual al învățământului preuniversitar, comunicarea interinstituțională joacă un rol crucial în asigurarea unei educații de calitate și în crearea unui mediu educațional coerent și eficient. Comunicarea interinstituțională se referă la schimbul de informații, idei și resurse între diferite instituții de învățământ, cum ar fi liceele, gimnaziile și autoritățile educaționale locale și naționale. Aceasta contribuie la coordonarea eforturilor, la uniformizarea practicilor educaționale și la implementarea politicilor educaționale într-un mod unitar.

Liceele sunt organizații școlare complexe care au nevoie stringentă de a elabora și utiliza strategii de comunicare proprii, iar dacă liderii școlilor readaptează constant tipurile de comunicare în funcție de audiență, conținutul mesajelor are capacitatea de a lumina realitatea curentă a școlii, practicile de comunicare interinstituțională, precum și posibilitățile de îmbunătățire, atunci când este cazul [1, p. 84].

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Definirea comunicării interinstituționale

Comunicarea interinstituțională reprezintă procesul prin care informațiile, ideile, resursele și deciziile sunt transmise și partajate între diverse entități instituționale. Aceste entități pot include școli, licee, gimnazii, autorități educaționale locale și naționale, organizații guvernamentale, ONG-uri, parteneri din industrie și comunitatea locală. Scopul principal al comunicării interinstituționale este de a coordona eforturile și de a alinia obiectivele pentru a atinge rezultate comune și eficiente, în special în domeniul educațional.

Vom face referire și la nivelurile comunicării ce se realizează în câmpul educaţional:

- comunicarea interinstituţională orizontală (între parteneri egali, de tip şcoală–şcoală);
- comunicarea interinstituţională ierarhică [2, p. 142] (între parteneri neegali, de tip unitate şcolară – Organ Local de Specialitate în Domeniul Învățământului (OLSDÎ), ONG, Autorități Publice Locale de nivel I, II şi invers).

Vom menționa, că în contextul educațional preuniversitar, comunicarea interinstituțională implică:

Colaborarea dintre şcoli: schimbul de materiale didactice, organizarea de proiecte comune, participarea la ateliere și concursuri, colaborarea la programe de formare a profesorilor.

Colaborarea cu alte instituții educaționale: universități, școli profesionale, centre de cercetare, centre de creație, centre de dezvoltare personală, centre de formare profesională.

Colaborarea cu autoritățlei raionale, locale: Organele Locale de Specialitate în Domeniul Învățământului (OLSDÎ), Primării, agenții de ocupare a forței de muncă.

Colaborarea cu organizații non-guvernamentale: ONG-uri care activează în domeniul educației, al protecției copilului, al dezvoltării comunitare.

Colaborarea cu mediul privat: Companii care oferă programe de internship sau învățământ dual, burse de studii, oportunități de orientare profesională.

Vom menționa drept obiectiv ale comunicării interinstituționale:

Îmbunătățirea calității educației: Prin colaborare, se pot identifica și implementa soluții inovatoare pentru a răspunde nevoilor elevilor și a le oferi o experiență de învățare de calitate.

Promovarea incluziunii: Comunicarea interinstituțională poate facilita accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de mediul lor social sau de dizabilitățile pe care le au.

Dezvoltarea competențelor transversale: Elevii pot dobândi abilități precum comunicarea, colaborarea, rezolvarea problemelor și gândirea critică prin participarea la proiecte și activități comune organizate în colaborare cu alte instituții.

Pregătirea elevilor pentru piața muncii: Colaborarea cu mediul privat poate oferi elevilor informații despre oportunitățile de carieră și le poate facilita tranziția către învățământul superior sau piața muncii.

Optimizarea resurselor: Prin colaborare, se pot evita duplicarea de efort și se pot utiliza mai eficient resursele financiare și umane.

O bună comunicare interinstituțională asigură transparență și coerență în procesul educațional. Prin partajarea bunelor practici și a resurselor educaționale, instituțiile pot învăța unele de la altele și pot adopta metode inovative de predare și management. De exemplu, un liceu care implementează cu succes o metodă nouă de predare a științelor exacte poate împărtăși această experiență cu alte licee, îmbunătățind astfel performanța educațională la nivel regional, desigur cu implicarea Organului Local de Specialitate în Domeniul Învățământului.

În plus, comunicarea eficientă între instituțiile de învățământ și autoritățile educaționale permite o mai bună adaptare a politicilor educaționale la nevoile reale ale școlilor. Aceasta facilitează implementarea reformelor educaționale și monitorizarea efectelor acestora, asigurând astfel o educație de calitate pentru toți elevii. De asemenea, colaborarea interinstituțională sprijină intervențiile rapide și eficiente în cazurile de probleme sistemice, precum lipsa resurselor, formarea continuă sau problemele de infrastructură.

Importanța comunicării interinstituționale se extinde, așa cum am menționat anterior și la relația cu comunitatea locală. Printr-o comunicare transparentă și continuă, instituțiile de învățământ pot construi parteneriate solide cu părinții și organizațiile locale, implicându-se în procesul educațional. Aceasta contribuie la crearea unui mediu educațional inclusiv și susținător, unde fiecare membru al comunității joacă un rol activ în dezvoltarea educațională a tinerilor.

În concluzie, comunicarea interinstituțională este esențială pentru un învățământ preuniversitar eficient și de calitate. Prin promovarea colaborării și a partajării resurselor și experiențelor, se poate asigura un sistem educațional adaptat nevoilor actuale și viitoare, capabil să răspundă provocărilor și să ofere oportunități egale tuturor elevilor.

La nivel practic, comunicarea interinstituțională implică mai multe forme și canale de comunicare. Acestea pot varia de la întâlniri formale și conferințe la e-mailuri, rapoarte, platforme online și rețele sociale. În cadrul învățământului preuniversitar, acest tip de comunicare este esențial pentru a asigura coerența și consistența în implementarea politicilor educaționale, pentru a facilita schimbul de bune practici și pentru a aborda problemele comune.

Un exemplu relevant de comunicare interinstituțională poate fi observat atunci când mai multe școli colaborează pentru a implementa un nou curriculum sau pentru a organiza evenimente comune de formare a profesorilor. În acest caz, fiecare instituție contribuie cu resurse și expertiză, iar comunicarea eficientă asigură că toate părțile implicate sunt informate și coordonate corespunzător.

În plus, comunicarea interinstituțională joacă un rol crucial în gestionarea situațiilor de criză și în implementarea rapidă a soluțiilor necesare. De exemplu, în timpul unei

pandemii, coordonarea între diferite instituții de învățământ și autoritățile sanitare este vitală pentru a asigura siguranța elevilor și personalului.

În concluzie, comunicarea interinstituțională este un proces dinamic și complex care facilitează cooperarea și coordonarea între diverse entități instituționale. Aceasta este esențială pentru atingerea obiectivelor comune, pentru îmbunătățirea calității educației și pentru asigurarea unui mediu educațional eficient și coeziv.

Provocările comunicării interinstituționale în învățământul preuniversitar

La nivel administrativ, o bună comunicare interinstituțională asigură implementarea uniformă a politicilor educaționale și coordonarea activităților școlare. Partajarea bunelor practici și a resurselor între instituțiile de învățământ contribuie la creșterea calității educației.

Vom analiza în continuare unele obstacole și probleme comune în cadrul comunicării interinstituționale în învățământul preuniversitar, întâlnim următoarele probleme comune și obstacole:

Lipsa unor canale de comunicare eficiente: Unele instituții pot întâmpina dificultăți în stabilirea și menținerea unor canale de comunicare adecvate între cadrele didactice, administrație și alte instituții educaționale sau autorități.

Divergențe în interpretarea politicilor educaționale: Interpretarea diferită a politicilor educaționale sau administrarea lor în moduri diferite poate crea confuzie și discrepanțe în implementarea lor practică.

Resurse limitate: Bugetele reduse pot limita capacitatea instituțiilor de a investi în tehnologii de comunicare moderne sau în programe de formare a personalului, afectând eficiența comunicării.

Bariere organizaționale și birocratice: Structurile organizaționale complexe și birocrația pot încetini procesele decizionale și pot face dificilă implementarea schimbărilor necesare pentru îmbunătățirea comunicării interinstituționale.

Lipsa de timp: Directorii, profesorii și personalul din instituțiile de învățământ preuniversitar sunt adesea supraîncărcați de sarcini, ceea ce le poate limita timpul disponibil pentru a se implica în comunicarea interinstituțională.

Dificultăți de colaborare: Colaborarea interinstituțională poate fi dificilă din cauza diferențelor de cultură organizațională, de priorități și de stiluri de lucru.

Lipsa de încredere: Uneori poate exista o lipsă de încredere între instituții, ceea ce poate face dificilă colaborarea eficientă.

Aceste probleme generează consecințele care afectează direct sau indirect activitatea instituției. Printre acestea:

Duplicarea eforturilor: Instituțiile pot duplica eforturile în ceea ce privește dezvoltarea de programe, materiale didactice și resurse.

Ineficiență: Lipsa de colaborare poate duce la ineficiență și la o utilizare ineficientă a resurselor.

Inegalitate: Elevii din anumite instituții pot avea acces la mai puține oportunități decât elevii din alte instituții.

Lipsa de inovație: Lipsa de colaborare poate limita inovația și dezvoltarea de noi programe și abordări educaționale.

Frustrare și demotivare: Profesorii și personalul pot fi frustrați și demotivați din cauza lipsei de comunicare și colaborare.

Este important ca instituțiile de învățământ preuniversitar să ia măsuri pentru a depăși aceste obstacole și a facilita o comunicare interinstituțională eficientă. Implementarea unor strategii, vor contribui la crearea unui sistem educațional preuniversitar mai colaborativ, mai eficient și mai echitabil.

Vom identifica soluții care pot contribui la depășirea obstacolelor și la crearea unui sistem de comunicare interinstituțională eficient, îmbunătățind astfel calitatea educației preuniversitare: Investiții în infrastructura tehnologică - implementarea de platforme digitale și asigurarea conexiunilor de internet stabile pentru toate instituțiile de învățământ. Programe de formare pentru personalul didactic și administrativ în utilizarea noilor tehnologii.

Simplificarea procedurilor birocratice - revizuirea și simplificarea proceselor administrative pentru a facilita o comunicare mai rapidă și eficientă. Crearea unor protocoale clare de comunicare și coordonare între instituții.

Promovarea unei culturi de colaborare - organizarea de ateliere și sesiuni de teambuilding pentru a încuraja colaborarea și înțelegerea reciprocă între instituții. Dezvoltarea unor valori comune și obiective clare la nivel regional sau național.

Formare și dezvoltare profesională pentru personal - angajarea de personal dedicat pentru gestionarea comunicării interinstituționale și oferirea de cursuri de formare continuă pentru a dezvolta competențele necesare. Crearea unor echipe de comunicare mixte care să includă reprezentanți din diverse instituții.

Vom analiza câteva situații reale din Instituția Publică Liceul Teoretic „M. Sadoveanu” s. Giurgiulești, care ilustrează diverse aspecte ale comunicării interinstituționale și impactul acestora pentru actorii implicați.

Colaborarea pentru implementarea unui proiect educațional inovativ: Pe parcursul anului academic 2023-2024, peste 100 de cadre didactice din 12 școli din regiunile cheie Ungheni și Cahul au participat activ în ateliere de formare și un program de mentorat în scopul consolidării abilităților acestora de utilizare a instrumentelor IAGen în învățarea centrată pe elev și educația STEAM - proiectului pilot sub egida UNICEF și Ministerul Educației și Cercetării al R Moldova, „Consolidarea practicilor inovative de predare centrate pe elev prin utilizarea tehnologiilor digitale și proiectelor STEAM în școlile din regiunile cheie: Ungheni și Cahul”. Astfel, liceele din țară, au colaborat pentru a implementa un program educațional inovativ în domeniul științelor STEM. Prin comunicare constantă și partajarea resurselor, aceste licee au reușit să îmbunătățească accesul elevilor la resurse și tehnologie avansată. Profesorii au participat la sesiuni comune de formare și au dezvoltat materiale pentru curs, asigurând astfel coerență în predarea materiilor științifice între diferite instituții. Rezultatele au inclus creșterea interesului și performanțelor elevilor în domeniul STEM și consolidarea colaborării pe termen

lung între licee și cursul digital pentru cadre didactice „IAGen în educația STEAM și învățarea centrată pe elev".

Impactul asupra elevilor: Implementarea unui program educațional inovativ în domeniul STEM a avut multiple beneficii pentru elevi. Accesul la tehnologii moderne și la laboratoare bine echipate poate crește interesul pentru știință și tehnologie, motivându-i să exploreze domenii noi și să-și dezvolte abilități practice relevante pentru viitor. Performanțele academice pot să crească, iar elevii pot fi mai bine pregătiți pentru provocările dintr-o lume tot mai digitalizată.

Impactul asupra cadrelor didactice**:** Pentru cadrele didactice, colaborarea în implementarea unui proiect educațional inovativ implică eforturi semnificative de adaptare și pregătire. Participarea la formări continue și dezvoltarea de materiale de curs standardizate necesită timp și resurse. Totuși, beneficiile includ îmbunătățirea competențelor profesionale, satisfacția de a vedea progresul elevilor și consolidarea relațiilor de colaborare între colegi.

Gestionarea crizelor și comunicarea de urgență: Într-un alt caz, liceul și autoritățile locale au fost implicate în gestionarea unei situații de criză legate de siguranța elevilor. O comunicare rapidă și clară între liceu, părinți și comunitatea locală a fost crucială pentru implementarea măsurilor de securitate și pentru asigurarea că toți elevii sunt în siguranță. Prin utilizarea eficientă a mesajelor de urgență, a întâlnirilor cu părinții și a comunicării pe platforme sociale, liceul a reușit să mențină transparența și să minimizeze anxietatea părinților și a elevilor în timpul situației de criză.

Impactul asupra elevilor: Situațiile de criză pot afecta profund starea emoțională și psihologică a elevilor. O comunicare transparentă și eficientă poate reduce anxietatea și incertitudinea, oferindu-le elevilor sentimentul de siguranță și protecție. Totodată, experiența gestionării unei crize poate educa elevii în privința importanței securității și a modului adecvat de reacționare în situații neprevăzute.

Impactul asupra cadrelor didactice: Pentru cadrele didactice, gestionarea unei crize implică asumarea unor responsabilități suplimentare și necesită o capacitate crescută de a comunica clar și prompt. Ei trebuie să fie pregătiți să răspundă rapid și eficient la nevoile elevilor și ale părinților, menținând în același timp un mediu calm și organizat în școală. Experiența acumulată în gestionarea crizelor poate contribui la dezvoltarea abilităților de leadership și la consolidarea încrederii comunității în capacitatea lor de a proteja și îngriji elevii.

Orientare în carieră: Un exemplu de comunicare interinstituțională îl constituie un programul de parteneriat între licee și universități/școli profesionale pentru sprijinirea tranziției elevilor către învățământul superior/profesional. Astfel, în ultimii ani, Universitatea de Stat „B.P Hașdeu" din Cahul, dsfășoară campanii de informare și consiliere pentru elevii claselor liceale, în cadrul cărora oferă informații absolvenților, vizite ghidate în campusul universitar, întâlniri cu studenți în cadrul cărora aceștia își împărtășesc experiența.

O comunicare deschisă și colaborare cu Compania DRAXLMAIER Cahul, oferă în ultimii ani o experineță frumoasă absolvenților clasei a IX, prin organizarea unor excur-

sii la fabrică, întâlniri cu persoane resursă și familiarizarea cu oportunitățile și avantajele învățământului dual.

Impactul asupra elevilor: Aceste parteneriate le oferă elevilor o perspectivă clară asupra cerințelor academice și a vieții universitare, sporindu-le încrederea și pregătirea pentru învățământul superior, profesional tehnic, dual. Prin sesiuni de mentorat, vizite la universitate și participarea la proiecte de cercetare, elevii dobândesc cunoștințe valoroase și abilități practice. Accesul la resurse educaționale avansate le permite să-și dezvolte competențele și să se simtă mai pregătiți pentru provocările academice viitoare.

Impactul asupra cadrelor didactice: Colaborarea cu universitatea le permite profesorilor de liceu să își actualizeze cunoștințele și metodele de predare, integrând noi tehnici și resurse în curriculumul lor. Prin participarea la proiecte comune și ateliere de dezvoltare profesională, profesorii își îmbunătățesc abilitățile pedagogice și rămân la curent cu cele mai recente practici educaționale. Aceasta contribuie la îmbunătățirea calității educației oferite elevilor.

Aceste exemple subliniază importanța unei comunicări eficiente și coordonate în rezolvarea problemelor și în implementarea inițiativelor educaționale în învățământul preuniversitar.

În cazurile menționate, comunicarea interinstituțională joacă un rol crucial în minimizarea impactului negativ și în maximizarea beneficiilor pentru elevi și cadre didactice în învățământul preuniversitar. O abordare strategică și cooperarea eficientă pot transforma provocările în oportunități de creștere și îmbunătățire a calității educației.

Canale de comunicare interinstituțională

Comunicarea eficientă este esențială pentru o colaborare reușită între instituțiile de învățământ preuniversitar. Implementarea unor canale de comunicare eficiente poate facilita schimbul de informații, resurse și bune practici, contribuind la îmbunătățirea calității educației și la crearea unui mediu de învățare mai bogat pentru elevi. Vom menționa câteva modalități de a crea canale de comunicare eficiente:

Platforme de comunicare online:

Crearea unei platforme online dedicate comunicării interinstituționale, unde reprezentanții diverselor școli pot posta anunțuri, partaja resurse și documente, organiza discuții și forumuri.

Utilizarea platformelor de social media existente, cum ar fi Facebook, LinkedIn sau Twitter, pentru a crea grupuri dedicate comunicării interinstituționale.

Implementarea unui sistem de email-uri dedicate comunicării interinstituționale, unde pot fi trimise newslettere, invitații la evenimente și alte informații relevante.

Întâlniri periodice:

Organizarea de întâlniri periodice, la nivel local, regional sau național, la care să participe directorii, profesorii și elevii din diverse instituții de învățământ preuniversitar.

Stabilirea unor grupuri de lucru tematice, care să se reunească periodic pentru a discuta aspecte specifice legate de educație, cum ar fi curriculumul, evaluarea, incluziunea etc.

Organizarea de conferințe și seminarii dedicate comunicării interinstituționale și colaborării în educație.

Comunicare directă:

Facilitarea comunicării directe între reprezentanții diverselor instituții de învățământ preuniversitar, prin intermediul unui sistem de contact telefonic sau online.

Implementarea unui sistem de mentorat, prin care profesori cu experiență pot oferi sprijin și îndrumare profesorilor debutanți din alte instituții.

Încurajarea participării elevilor la proiecte și activități comune organizate în colaborare cu diverse instituții de învățământ preuniversitar.

Resurse și instrumente:

Crearea unei biblioteci online cu resurse dedicate comunicării interinstituționale, unde pot fi găsite modele de protocoale de comunicare, materiale informative, bune practici etc.

Dezvoltarea de instrumente online care să faciliteze colaborarea între instituții, cum ar fi platforme de partajare de resurse, calendare online, instrumente de gestionare a proiectelor etc.

Oferirea de cursuri de formare pentru profesori și personalul din instituțiile de învățământ preuniversitar pe tema comunicării interinstituționale și a colaborării.

Implicarea actorilor cheie:

Implicarea activă a directorilor, profesorilor, elevilor, părinților și autorităților locale în crearea și implementarea strategiilor de comunicare interinstituțională.

Susținerea financiară a programelor și proiectelor de colaborare interinstituțională din partea autorităților centrale și locale.

Promovarea culturii colaborării și a comunicării eficiente în cadrul sistemului educațional.

Crearea unor canale de comunicare eficiente este un proces continuu care necesită implicarea activă a tuturor actorilor implicați în educația preuniversitară. Prin implementarea strategiilor prezentate mai sus, se poate facilita o colaborare mai strânsă între instituții, contribuind la îmbunătățirea calității educației și la crearea unui mediu de învățare mai bogat pentru elevi.

CONCLUZII

În concluzie, pentru a îmbunătăți continuu comunicarea interinstituțională în învățământul preuniversitar, este esențial să se implementeze tehnologii moderne de comunicare, precum platforme online și aplicații mobile, care să faciliteze schimbul rapid

de informații. Formarea continuă a personalului didactic și administrativ în abilități de comunicare, rezolvarea conflictelor și utilizarea eficientă a tehnologiilor digitale este de asemenea crucială. Crearea unor canale de comunicare transparente și accesibile tuturor părților implicate – elevi, profesori, părinți și administrație – va contribui la o colaborare mai eficientă și la creșterea încrederii în sistemul educațional.

Vom menționa, totuși, că este necesară investigarea impactului pe termen lung al utilizării tehnologiilor de comunicare asupra performanței școlare și satisfacției părților implicate. De asemenea, ar fi util să se studieze modul în care diferențele culturale și sociale influențează comunicarea interinstituțională și să se dezvolte strategii adaptate pentru diverse contexte educaționale. Aceste aspecte vor contribui semnificativ la dezvoltarea unui mediu educațional mai coeziv și mai adaptat nevoilor tuturor participanților.

REFERINȚE

1. BORȘ Andra-Ramona. Comunicare interinstituțională strategică în organizațiile școlare de tip liceal , Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”, USM, 10-11 noiembrie 2020, p.84
2. Ionuţ VLĂDESCU. Managementul relaţiilor de comunicare într-o clasă de elevi În: Studia Universitatis. Seria Ştiinţe ale Educaţiei. 2008, nr.5(15), p.142. ISSN 1857-2103.